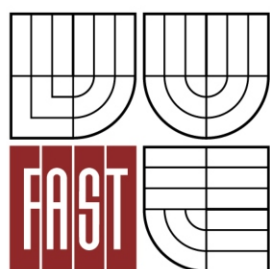

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA STAVEBNÍ
ÚSTAV ARCHITEKTURY

FACULTY OF CIVIL ENGINEERING
INSTITUTE OF ARCHITECTURE

URBANISTICKO ARCHITEKTONICKÉ ŘEŠENÍ NÁBŘEŽÍ ŘEKY SVITAVY V BRNĚ

URBAN ARCHITECTURAL DESIGN OF THE SELECTED AREA BY THE RIVER SVITAVA IN BRNO

DIPLOMOVÁ PRÁCE
DIPLOMA THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

BC. MARKÉTA MÍČOVÁ

VEDOUcí PRÁCE
SUPERVISOR

Ing. arch. TOMÁŠ PAVLOVSKÝ, Ph.D.

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ FAKULTA STAVEBNÍ

Studijní program	N3504 Architektura a rozvoj sídel
Typ studijního programu	Navazující magisterský studijní program s prezenční formou studia
Studijní obor	3501T014 Architektura a rozvoj sídel
Pracoviště	Ústav architektury

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Diplomant	Bc. Markéta Míčová
Název	Urbanisticko architektonické řešení nábřeží řeky Svitavy v Brně
Vedoucí diplomové práce	Ing. arch. Tomáš Pavlovský, Ph.D.
Datum zadání diplomové práce	30. 11. 2014
Datum odevzdání diplomové práce	22. 5. 2015
V Brně dne 30. 11. 2014	

.....
doc. Ing. arch. Antonín Odvárka, Ph.D.
Vedoucí ústavu

.....
prof. Ing. Rostislav Drochytka, CSc., MBA
Děkan Fakulty stavební VUT

Podklady a literatura

Územní plán města Brna – výřez

Situace místa stavby – polohopis a výškopis

Brodesser,S. Jak plynul čas podél řeky Svatky, 2003

Brodesser,S. Staletími podél řeky Svitavy, 2005

Kuča,K. Brno 1991

Hálová-Jahodová,C. Brno, dílo přírody, člověka a dějin. 1975

Hon, Milan: Vývoj koncepce kompaktního bydlení. [s.l.] : Nakladatelství ČVUT, 2007. 26 s. ISBN 978-80-01-03742

Holl,Steven. Paralaxa.

Zadražilová, Miroslava: Intenzivní městské struktury, pojednání k disertační práci, 2010

Neufert Ernst: „Navrhování staveb“,Consultinvest Praha 2000

Související vyhlášky, technické normy a hygienické předpisy

Zásady pro vypracování

Tématem zadání je urbanistický návrh nábřeží a přilehlého okolí řeky Svitavy, v těsném sousedství historického středu města. Řešením by měl být návrh nábřeží i přelehlých objektů k němu- míchání různých funkcí s převahou bydlení(bydlení, dílny, obchody, kanceláře, restaurace a vhodné pracovní příležitosti).

Diplomová práce bude obsahovat:

- Dokladovou část
- Urbanisticko - architektonickou studii
- Model

Výkresová část bude zpracována s využitím CAD, textová část a případné tabulkové přílohy budou zpracovány v textovém a tabulkovém editoru PC. Ve stanoveném termínu bude výsledný elaborát odevzdán vedoucímu diplomové práce v úpravě a kompletnosti podle jednotných pokynů Ústavu architektury FAST VUT v Brně. Při zpracování diplomového projektu je nezbytné řídit se směrnicí děkana č. 12/2009 vč. příloh č.1,2,3: Úprava odevzdání a zveřejňování vysokoškolských kvalifikačních prací (VŠKP) na FAST VUT.

Předepsané přílohy:

Seznam složek:

A.DOKLADOVÁ ČÁST

B.URBANISTICKÁ STUDIE:

- textová část A4 v předepsané podobě
- urbanistická studie v úměrném měřítku
- urbanistický detail v úměrném měřítku
- úplný projekt ve formátu A3, A2
- presentační plakát 700/1000mm na výšku

C.MODEL v úměrném měřítku

CD s dokumentací celého projektu

Struktura bakalářské/diplomové práce

VŠKP vypracujte a rozčleňte podle dále uvedené struktury:

1. Textová část VŠKP zpracovaná podle Směrnice rektora "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací" a Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací na FAST VUT" (povinná součást VŠKP).

2. Přílohy textové části VŠKP zpracované podle Směrnice rektora "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchování vysokoškolských kvalifikačních prací" a Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchování vysokoškolských kvalifikačních prací na FAST VUT" (nepovinná součást VŠKP v případě, že přílohy nejsou součástí textové části VŠKP, ale textovou část doplňují).

.....
Ing. arch. Tomáš Pavlovský, Ph.D.
Vedoucí diplomové práce

Abstrakt

Spojením rekonverze bývalého průmyslového areálu Koffillerovy továrny s revitalizací vodního toku Svitavy a Svitavského náhonu se z nevyužívaného ostrova stává příležitost pro nové pojetí centra přilehlých městských částí. Vnesení lidského ducha do industriálního prostředí pomocí městských prvků, zeleně, občanské vybavenosti a bydlení sebou přináší kvalitnější životní styl.

Klíčová slova

rekonverze průmyslového areálu, revitalizace vodního toku, kvalitnější životní styl u vody

Abstract

There is an opportunity for a new approach to the city adjacent districts by a combination of a reconversion and a modification of the former industrial estate of the Koffiller's factory with a revitalization of the river Svitava and its feeding canal from an unused island. An introduction of the human spirit into an industrial environment using urban elements, green, public amenities and habitation brings about a better lifestyle.

Keywords

a reconversion of the former industrial estate, a revitalization of the river Svitava, a better lifestyle by the river

...

Bibliografická citace VŠKP

Bc. Markéta Míčová *Urbanisticko architektonické řešení nábřeží řeky Svitavy v Brně*. Brno, 2015. XX s., YY s. příl. Diplomová práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, Ústav architektury. Vedoucí práce Ing. arch. Tomáš Pavlovský, Ph.D.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracoval(a) samostatně a že jsem uvedl(a) všechny použité informační zdroje.

V Brně dne 21.5.2015

.....
podpis autora
Bc. Markéta Míčová

PROHLÁŠENÍ O SHODĚ LISTINNÉ A ELEKTRONICKÉ FORMY VŠKP

Prohlášení:

Prohlašuji, že elektronická forma odevzdané diplomové práce je shodná s odevzdanou listinnou formou.

V Brně dne 21.5.2015

.....
podpis autora
Bc. Markéta Míčová

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
FAKULTA STAVEBNÍ

POPISNÝ SOUBOR ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

Vedoucí práce	Ing. arch. Tomáš Pavlovský, Ph.D.
Autor práce	Bc. Markéta Míčová
Škola	Vysoké učení technické v Brně
Fakulta	Stavební
Ústav	Ústav architektury
Studijní obor	3501T014 Architektura a rozvoj sídel
Studijní program	N3504 Architektura a rozvoj sídel
Název práce	Urbanisticko architektonické řešení nábřeží řeky Svitavy v Brně
Název práce v anglickém jazyce	Urban architectural design of the selected area by the river Svitava in Brno
Typ práce	Diplomová práce
Přidělovaný titul	Ing. arch.
Jazyk práce	Čeština
Datový formát elektronické verze	
Anotace práce	Spojením rekonverze bývalého průmyslového areálu Koffillerovy továrny s revitalizací vodního toku Svitavy a Svitavského náhonu se z nevyužívaného ostrova stává příležitost pro nové pojetí centra přilehlých městských částí. Vnesení lidského ducha do industriálního prostředí pomocí městských prvků, zeleně, občanské vybavenosti a bydlení sebou přináší kvalitnější životní styl.
Anotace práce v anglickém jazyce	There is an opportunity for a new approach to the city adjacent districts by a combination of a reconversion and a modification of the former industrial estate of the Koffiller's factory with a revitalization of the river Svitava and its feeding canal from an unused island. An introduction of the human spirit into an industrial environment using urban elements, green, public amenities and habitation brings about a better lifestyle.
Klíčová slova	rekonverze průmyslového areálu, revitalizace vodního toku, kvalitnější

**Klíčová slova v
anglickém
jazyce**

životní styl u vody

a reconversiona of the former industrial estate, a revitalization of the river
Svitava, a better lifestyleby the river

Poděkování

touto formou bych chtěla poděkovat svému vedoucímu ateliérových prací panu Ing. arch. Tomáši Pavlovskému, Ph.D. za poslední dva roky ateliérové tvorby pod jeho vedením za ochotu a obětavost, kterou mi během studia přinášel. Dále svojí rodině, která mě podporovala v mojí činnosti.

bc. Markéta Míčová

OBSAH

PARÉ A3 (41stran)

PARÉ A1 (15stran)

PLAKÁT 700*1000mm

CD

FYZICKÝ MODEL (měřítko 1:1000)

FOTODOKUMENTACE FYZICKÉHO MODELU

HLAVNÍ DOKUMENT

PARÉ A3:

analýzy, fotodokumentace, širší vztahy

problémový výkres 1:2000

bourací práce 1:2000

schwarzplany před a po 1:500

koncept návrhu, nábřeží

návrhový výkres- situace 1:2000

návrhový výkres- půdorys 1:2000

detail 01 1:1000

detail 02 1:1000

výkres dopravy 1:2000

výkres funkčního využití 1:2000

výkres zeleně 1:2000

hmotové řešení, perspektivy, fotodokumentace fyzického modelu

PARÉ A1:

stávající stav: analýzy, fotodokumentace, širší vztahy,

problémový výkres 1:1000

bourací práce 1:1000

schwarzplany před a po 1:5000

koncept návrhu, nábřeží

návrhový výkres- situace 1:1000

návrhový výkres- půdorys 1:1000

detail 01 1:500

detail 02 1:500

výkres dopravy 1:1000

výkres funkčního využití 1:1000

výkres zeleně 1:1000

hmotové řešení, perspektivy, fotodokumentace fyzického modelu

POUŽITÉ ZDROJE

Literatura

Jan Gehl *Život mezi budovami: užívání veřejných prostranství*. Praha, 2000.

Překlad Karel Blažek. Vydala nadace Partnerství.

Camillo Sitte *Stavba měst podle uměleckých zásad*. Praha, 1995. Vydalo nakladatelství ARCH, Praha.

Slavomír Broedesser *Staletími podíl řeky Svitavy*. Brno, 2005. Moravské zemské muzeum.

Vladimír Filip *BRNO- staré pohlednice*. Brno, 2008. Vydalo nakladatelství Josef Filip, Brno Orlí 14.

František Fůrst *Průmysl, obchod, řemesla, živnosti a doprava v Brně*. Brno Řečkovice, 1955, tisk Humana Letovice.

Antonín Hošťálék *Husovická romance*. Brno, 2011, Moravskoslezský kruh, výtisk Arch Brno.

Kolektiv autorů *Stavební kniha-Meziválečná průmyslová architektura*. Brno 2005. Vydala EXPO DATA s.r.o., Brno, výstaviště.

Karel Kuča *BRNO vývoj města, předměstí a připojených vesnic*. Praha 2000, vydalo nakladatelství a distribuce Miloš Uhlíř- Baset.

Ernst Neufert *Navrhování staveb*. Praha, 2000. Překlad Ing. Pavel Schier.

Vydalo nakladatelství CONSULTINVEST Praha.

Ing. arch. Tomáš Pavlovský, PhD. *Voda v urbanizovaném prostředí Svratecký náhon v Brně*. Brno,

2010. Zkrácená verze disertační práce/ disertační práce. Vysoké učení technické v Brně,

Fakulta architektury. Vedoucí práce doc. Ing. Zdenka Lhotáková, Csc.

Sedláková *Geneze nábřeží Zábřovic*. Brno, 2013. Diplomová práce. Vysoké učení technické v Brně.

Fakulta architektury.

Ing. Martin Smělý. Doc. Ing. Jan Pavlíček, CSc. Ing. Jiří Apeltauer. Mgr. Marek Ščerba. Ing. Michal

Radimský, PhD. Ing. Josef Klepáček. Ing. Štěpánka Doleželová. Mgr. Jiří Dufek

Městská mobilita obyvatelstva. Brno 2014. Vydal Ing. Vladislav Pokorný.

Spolek vlnařských průmyslníků na Moravě v Brně Brněnský průmysl vlnařský. Brno, 1928. *Sborník*

u příležitosti soudobé kultury, nákladem průmyslníků na Moravě v Brně vydal Rudolf m. Rohrer.

Prof. Ing. arch. Vladimír Šlapeta *Stavební kniha 2004- Český funkcionalismus*. Brno, 2004. Vydala

EXPO DATA s.r.o., Brno, výstaviště.

Ústřední svaz československého průmyslu v Praze *Československý průmysl 1948*. Praha, 1949.

Vydal Svaz československého průmyslu v Praze.

Internet

ÚP Brno, použití podkladů pro zpracování analýz www.brno.cz

Nalýza historie, použití starých pohlednic www.fotohistorie.cz/

www.koda.kominari.cz

www.a1architecst.cz

vyhledávač www.google.cz

odborná konzultace s Ing. Jiřím Hrnčířem, USBno, dopravní stavby a urbanismus

odborná konzultace s Ing. Martinem Smělým, FAST VUT Brno, Ústav dopravních staveb.

PRŮVODNÍ ZPRÁVA

LOKALITA

Napřímená říční koryta Svitavy ve východní části Brna se vinou cestou neudržované zeleně nebo industriálním prostředím, kam jsem situovala svoji diplomovou práci.

Vytyčené území se nachází v příměstské části Brna severovýchodně od centra. Je to místo, které je zatíženo motorovou dopravou na jižní straně a turistickou stezkou podél levého břehu v klidové zástavbě ulice Dolnopolní. V samém středobodu vybraného území se nachází bývalá Koffillerova továrna, současná Mosilana, jíž obtéká z východu široké rameno Svitavy a ze západu pozůstatek Svitavského náhonu skrytý v areálu pod zemí. Ostrov je přístupný ze severu a ze západu z ulice Valchařská. Hlavní dominanty tvoří dva komíny bývalé továrny (jeden o výšce 55m, druhý 41m) a průmyslové objekty se sedlovou střechou na severu areálu. Jejich kvalitní detailní zpracování naznačuje epochu minulého století v podobě oken s cihlovým obloukem, jemně členitých říms a naznačených bosáží.

Zbývající objekty sebou nesou paměť přestavby sedmdesátých let rozložitými plochami zastřešených hal. V současné době objekty využívají drobní výrobci v čele se společností OLLI. Jih ostrova díky špatně dohledatelnému přístupu zabírají kurty TJ Mosilana. Protější břehy jsou využívány jako zahrádky a aleje blízko cest.

Ze situace širších vztahů vyplývá historická spojitost dvou městských částí Maloměřic a Husovic, které byly spojeny právě dnešní ulicí Valchařská a Maloměřickým mostem. Je patrné osídlení tohoto území a jeho okolí dělnickou třídou, jež se stěhovala za prací právě do průmyslových textilk své doby. Zástavba nese známky vesnického charakteru obcí místy v podobě jedno- až dvoupodlažních řadových domů podél této ulice.

NÁVRH

Konceptem návrhu je rekonverze stávajících průmyslových závodů s brněnskou minulostí podél řeky Svitavy, pozvednutí významu Svitavského náhonu jako součásti městského prostředí.

Důraz na obnovení řeky a jejího blízkého okolí jsme řešili v souvislosti s touto prací i v minulých ateliérech. Předdiplomový projekt se tak provázal řešením konkrétního ostrova s rekonverzí objektů industriálního charakteru.

Situace řešeného místa dodává novou příležitost k umístění parkových prvků a jejich revitalizaci na místě současného Tyršova parku a cestou podél Svitavského náhonu k nově vzniklému parku v jižní části ostrova.

Důležitým vymezením je spojení jižní části ostrova po cestě kolem obytné zóny přes zamýšlené náměstí s kulturně vzdělávacím programem na ulici Francovou směrem do Obřan přes Tyršův park a jeho spojovací můstek.

Budovy v areálu bývalé Mosilany jsou voleny s ohledem na industriální charakter.

Navržené blokové domy s vymezenou smíšenou funkcí bydlení a občanské vybavenosti představují nový rozměr pojetí životního stylu brňana.

Budovy jsou dvou- až třípodlažní s částečně vegetační střechou s volným přístupem z vnitrobloku.

Vedle přímého směru ulic celým ostrovem je navrženo také klidnější spojení v blízkosti přes vnitrobloky navrženými prolukami v parteru.

K přiblížení průmyslového charakteru ostrova přispívá návrh kombinace dvouplášťových fasád veřejných staveb v kontrastu s cihlovým zdívkem obytných bloků.

Pro dané místo je důležitým akcentem proudění říčních koryt Svitavy a náhonu. Pravý břeh Svitavy je doplněn promenádou a zklidněnou pěší a cyklostezkou ulicí Dolnopolní na břehu levém. Svitavský náhon ploplouvá od střední části ostrova k jihu mezi zahradami.

Návrh rozděluje území na vymezené celky:

Revitalizace Tyršova parku a jeho polyfunkční využití pro relaxaci, příležitostný sport, vodohospodářské využití v podobě tří malých vodních elektráren. Je rovněž místem k setkávání při drobném tržním obchodu pod širým nebem v podobě zpevněné plochy v těsné blízkosti ulice Valchařské.

Velký význam pro některé stávající vzrostlé stromy je navrženo přizpůsobení se této zeleni a doplnění nových dlouhorostoucích dřevin, které mají vetknout význam městského parku na dlouhá staletí.

Rekonverze nejstarších stávajících objektů v severní části areálu bývalé továrny. Nabízí se využití občanské vybavenosti, komerce, obchodu, na východním nároží přístup do parkovacího domu se zakladačovými garážemi.

Nábřežní stezky ulicí Dolnoplní a promenáda podél levého břehu Svitavy nabízí nové možnosti při zastavení se v parku, galerii, knihovně, či při chůzi místních do svých bytů.

Nová zástavba občanské vybavenosti bere v potaz přesun stávajících podnikatelů a pošty do nových vícepodlažních navržených objektů.

S novou zástavbou občanské vybavenosti souvisí i návrh dvou kulturně vzdělávacích budov- galerie a knihovny, které jsou situované ve středu ostrova při významných dominantách v podobě komínů, jež vrcholí v ucelený veřejný prostor dvou náměstí.

Nové byty v blokovém uspořádání s přístupnými vegetačními střechami a vyhlídkou na řeku lákají vyhlídkou na nedaleký lom Hády a na řeku.

Návrh rodinných domů z protější strany ulice Selské mají hmotově korespondovat se stávající zástavbou návrhem sedlových střech s parcelací 350-550m².

Novostavba domu občanské vybavenosti, konkrétně správně administrativní centrum s přidruženou smíšenou funkcí v parteru při tramvajové smyčce zajišťuje pomocí dobrého napojení na síť MHD Brna více pracovních příležitostí. Je navrženo ve spojovací pozici mezi ulicí Dolnoplní a Francovou při pěší a cyklostezce.

Přístavba domu občanské vybavenosti na východní straně řešeného území navazuje na stávající obchodní dům „ESO“ a je umístěn tak, aby nenarušoval zklidněnou část Maloměřického sídelního útvaru ulice Dolnoplní a Sadové.

Doplnění řadové zástavby na ulici Valchařská a Kaloudova na tři až čtyřpodlažní bytové domy má být podnětem pro budoucí vizi přestavby malých řadových domů v městském prostředí na vícepodlažní budovy.

Revitalizace Svitavského náhonu znamená prvotně podpořit zklidněnou dopravu místních pěších mezi alejemi stromů, industriálním prostředím a zahradami.

ETAPY VÝSTAVBY

1. ETAPA

rekonverze stávajících budov,
nové bydlení a občanská vybavenost
revitalizace nábřeží Svitavy, rekonstrukce Svitavského náhonu
revitalizace Tyršova parku

2. ETAPA

bydlení při levém břehu Svitavy
přeložka VN a výstavba nového objektu pro MHD
(občanská vybavenost, technická infrastruktura)

3. ETAPA

rozvojová činnost stávajících rodinných domů při ulici
Valchařská- jejich rekonstrukce/ nahrazení vícepodlažními budovami
(smíšená funkce)
výstavbou VMO Brno Tomkovo náměstí změna funkčního využití
bydlení na plochu občanské vybavenosti/výroby.

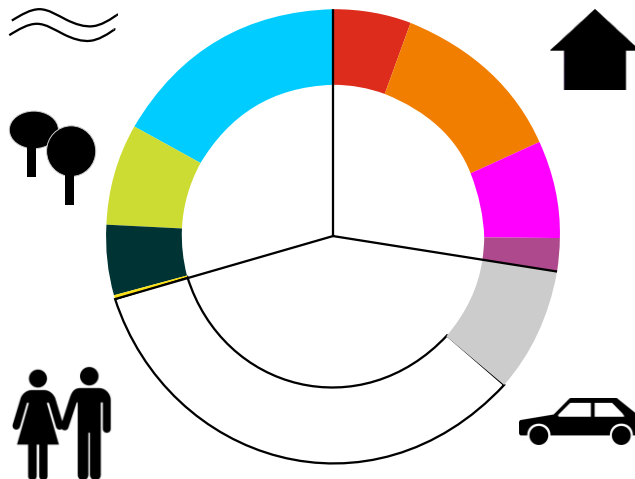
Údaje řešeného území:

Plocha řešeného území=10,46ha

Odhadovaný nárůst počtu obyvatel 165

PLOŠNÉ VYUŽITÍ FUNKCÍ V NÁVRHU

BB_plochy čistého bydlení	5700m ²
BC_plochy smíšené- bydlení	13230m ²
OV-E-W_plochy smíšené- pracovní (komerce, lehká výroba)	7130m ²
OV-K-W_plochy kulturně-komerční činnosti	2500m ²
SR_plochy sportu a rekreace	560m ²
Z_plochy městské zeleně	7560m ²
K_plochy krajinné zeleně	5100m ²
H_plochy vodní a hospodářské	17770m ²
pn_plochy náměstí	2260m ²
plochy veřejných prostranství (započítány i komunikace)	42650m ²

PLOŠNÉ ZASTOUPENÍ ZELENĚ V ŘEŠENÉM ÚZEMÍ

plocha

VEŘEJNÁ ZELEŇ

- parky
- krajinná
- veřejná prostranství (započítány i aleje podél cest)

5980m²

5340m²

3870m²

SOUKROMÁ ZELEŇ

- zahrádky
- ostatní
- střechy s vegetací

12960m²

760m²

2270m²

soukromá zeleň

veřejná zeleň

